

DROŠĪBAS VADLĪNIJAS BĒRNU APRŪPES PRECĒM

ES – VISPĀRĒJĀ PRODUKTU DROŠUMA DIREKTĪVA

IEVADS UN PĀRSKATS

Šīs vadlīnijas apskata produktus, kas paredzēti bērniem un, kuri nav iekļauti rotālietu drošuma direktīvā - tādēļ uz šiem produktiem attiecas Vispārējā produktu drošuma direktīva (2001/95/EK). Šīs svarīgās direktīvas mērķis ir nodrošināt, ka apgrozībā laistie produkti ir **'droši'**.

BĒRNU APRŪPES PREČU PIEMĒRI

Bērnu staiguli

Gultas un šūpuļi

**Ierīces šķidruma
uzņemšanai bērniem**

Knupīši

Bērnu rati

CITI BĒRNU PREČU PIEMĒRI, KAS IR IEKĻAUTI VISPĀRĒJĀ PRODUKTU DROŠUMA DIREKTĪVĀ

Krūšautiņi, Bērnu apģērbs, Bērnu sētiņas, Spēļu pildspalvas, Bērnu šūpuļkrēsli, Bērnu augstie krēsli, Bērnu rati

Šis dokuments ir sagatavots ar ES finansiālu atbalstu. Par šī dokumenta saturu atbild Patērētāju tiesību aizsardzības centrs un tas nevar tikt uzskatīts par Eiropas Savienības oficiālo viedokli.

KOPSAVILKUMS

Vispārējā produktu drošuma direktīva ir paredzēta, lai tiktu nodrošināts, ka nepārtikas preces, kas tiek laistas apgrozībā ES tirgū ir drošas. Šīs direktīvas galvenie mērķi ir aizsargāt patērēju veselību un drošību, kā arī nodrošināt atbilstošu iekšējā tirgus funkcionēšanu. Direktīva attiecas uz produktiem, kas ir paredzēti patērētājiem vai, kurus patērētāji potenciāli varētu izmantot.

Tā uzliek par pienākumu ražotājiem laist apgrozībā tikai drošus produktus. Ja ražotājs neatrodas ES, šī prasība attiecas uz **tā pilnvaroto pārstāvi Kopienā** vai, ja tāda nav – uz importētāju.

Vispārējā produktu drošuma direktīva paredz nodrošināt augstu produktu aizsardzības līmeni patērētāju produktiem visā ES, uz kuriem neattiecas speciālie normatīvie akti.

Direktīvā ir nodrošināta plaša "droša produkta" definīcija. Produkti, kuri ir saskaņā ar specifiskajām dalībvalsts, kurā tie tiek laisti aprītē, prasībām, var tikt uzskatīti par drošiem. Ja nepastāv atsevišķi valsts noteikumi, produktu drošība jāizvērtē ņemot vērā Eiropas standartus, Kopienas tehniskās prasības, tās valsts standartus, kurā produkts ir laists apgrozībā, labās prakses piemērus, jaunākās attīstības tendences un patērētāju ekspektācijas.

Papildu prasībai laist tirgū vienīgi drošus produktus, **ražotājiem** jāinformē patērētāji par riskiem, kas saistīti ar produktu, kuru tie piegādā. Viņiem jāīsteno pasākumi, lai informētu patērētājus par riskiem, kas saistīti ar viņu piegādāto produktu, kā arī jāveic piemērotas darbības, lai novērstu šos riskus. Turklāt viņiem ir jāvar izsekot bīstamos produktus. Šīs prasības attiecas ne tikai uz ražotājiem, bet arī uz jebkuru personu **piegādes ķēdē**, kura ietekmē/ var ietekmēt produkta drošumu.

Direktīva paredz, ka **izplatītāji** palīdz nodrošināt produkta atbilstību vispārējām drošuma prasībām. Jo īpaši, viņi nedrīkst piegādāt produktus, kuri, pēc viņu rīcībā esošās informācijas, ir nedroši vai viņiem kā lietpratējiem būtu vajadzējis saprast, ka produkts ir bīstams.

DROŠUMA PRASĪBAS

Galvenā prasība ir, ka apgrozībā laistais produkts ir **drošs**.

"Drošs produkts" jebkurš produkts, kas normālos un loģiski paredzamos lietošanas apstākļos, ieskaitot ilgstošu lietošanu un attiecīgā gadījumā prasības sakarā ar nodošanu ekspluatācijā, uzstādīšanu un ekspluatāciju, nerada nekādu risku vai rada vienīgi minimālos riskus, kuri samērojami ar produkta izmantošanu un uzskatāmi par pieņemamiem un saderīgiem ar augstu līmeni personu veselības aizsardzībā un drošībā, jo īpaši ņemot vērā šādas iezīmes:

Šis dokuments ir sagatavots ar ES finansiālu atbalstu. Par šī dokumenta saturu atbild Patērētāju tiesību aizsardzības centrs un tas nevar tikt uzskatīts par Eiropas Savienības oficiālo viedokli.

- i) produkta īpašības, ieskaitot tā sastāvu, iepakojumu, montāžas instrukcijas un attiecīgā gadījumā uzstādīšanas un ekspluatācijas instrukcijas;
- ii) ietekmi uz citiem produktiem, ja paredzams, ka to izmantos kopā ar citiem produktiem;
- iii) produkta noformējumu, marķējumu, jebkādas brīdinājumus un norādes par tā lietošanu un deponēšanu, kā arī jebkādas citas norādes vai informāciju par produktu;
- iv) to patērētāju kategorijas, kurus produkta lietošana var apdraudēt, jo īpaši bērnus un vecus cilvēkus.

Augstākas drošības pakāpes iegūšanas lietderība vai citu tādu produktu pieejamība, kuru radītā riska pakāpe ir mazāka, nav pamats uzskatīt par "bīstamu".

LATVIJAS LIKUMDOŠANA

Bērnu preču drošumu un atbilstību Latvijā nosaka šādi normatīvie akti:

- **Patērētāju tiesību aizsardzības likums (1999. gads);**
- **Preču un pakalpojumu drošuma likums (2004. gads).**

Šajos normatīvajos aktos transponētas attiecīgo Eiropas direktīvu prasības.

SVARĪGI: Ražotājiem, importētājiem, izplatītājiem un piegādātājiem jānodrošina, ka to darbības noris pilnībā saskaņā ar likumdošanu.

APDRAUDĒJUMI, KAS SAISTĪTI AR BĒRNIEM PAREDZĒTĀM PRECĒM

Kā minēts iepriekš, preču, kas paredzētas izmantošanai bērniem, drošums ir īpaši svarīgs, jo tās lietotājs (bērns) ir neaizsargāts. Liela daļa patērētāju produktu ir saistīti ar potenciālu apdraudējumu bērnam. Kā piemērus var minēt bērna nožņaugšanos ar žalūziju auklām, kapuču un drēbju auklām; noslīkšanu baseinos; letālus kritienus no rotaļu laukumu aprīkojuma; aizrīšanās negadījumus, kas ir saistīti ar bērnu rotallietām; un citus apdraudējumus saistībā ar tādām bērniem paredzētām precēm kā augstie bērnu krēsli, šūpuļi un gultas, bērnu rati un bērnu staigulji.

Šis dokuments ir sagatavots ar ES finansiālu atbalstu. Par šī dokumenta saturu atbild Patērētāju tiesību aizsardzības centrs un tas nevar tikt uzskatīts par Eiropas Savienības oficiālo viedokli.

CITI PRODUKTI (NE ROTAĻLIETAS), AR KURIEM BĒRNI VAR SAVAINOTIES

- Bērnu staigulji
- Vannas krēsli vai riņķi
- Divstāvīgās gultas
- Saliekamie galdi
- Bērnu sēdekliši mašīnās
- Bērnu sētiņas
- Apģērbs bērnu naktsguļai
- Āra apģērbs bērniem
- Bērnu gultas
- Augstie bērnu krēsli
- Piepūšamas peldēšanas aproces
- Juvelieru izstrādājumi - kaklarotas
- Knupīši
- Pildspalvu uzgaļi
- Plastmasas maisiņi
- Spēļu laukumu aprīkojums
- Bērnu spēļu gultiņas
- Pidžamas
- Viegli bērnu rati
- Trampļiņi
- Bērnu rati
- Žalūziju auklas

INSTRUKCIJAS UN BRĪDINĀJUMI

Ir daudz faktoru, kas jāņem vērā, izvērtējot produkta drošumu. Piemēram, preces montāžas, lietošanas, uzturēšanas un izjaukšanas instrukcijas, kā arī brīdinājumi. **Ražotājiem** ir pienākums nodrošināt patērētājus ar svarīgo informāciju par riskiem, kas produkta lietotājam var nebūt acīmredzami.

PAZIŅOJUMI PAR BĪSTAMIEM PRODUKTIEM

Patērētāju produktu (ne pārtikas preču) ražotājiem un izplatītājiem jāinformē atbildīgās valsts iestādes gadījumos, kad viņiem ir zināms, ka tirgū laista prece (piem. rotaļlietai, bērnu aprūpes precei, mājsaimniecības elektriskajai iekārtai u.tml.) ir nedroša vai tā noteiktos apstākļos rada risku.

Papildus informācija ir pieejama: http://ec.europa.eu/consumers/cons_safe/prod_safe/gpsd/guidelines_lv.htm

Šis dokuments ir sagatavots ar ES finansiālu atbalstu. Par šī dokumenta saturu atbild Patērētāju tiesību aizsardzības centrs un tas nevar tikt uzskatīts par Eiropas Savienības oficiālo viedokli.

NESENI PAZIŅOJUMI RAPEX SISTĒMĀ PAR BĒRNU APRŪPES PRECĒM, KURAS NEATBILST VISPĀRĪGĀM PRODUKTU DROŠUMA DIREKTĪVAS PRASĪBĀM

BĒRNU RATI

Šim produktam piemīt ievainojumu izraisīšanas risks, jo :

- Bremzēšanas ierīce nedarbojas pareizi un uz slīpas virsmas rati var sākt kustēties;
- Spraugas ratos ir bērnam pieejamas un viņš tajās var ielikt pirkstus.

Prece neatbilst atbilstošajam Eiropas standartam EN 1888.

AUGSTS BĒRNU KRĒSLS

Precei piemīt ievainojumu iegūšanas risks, jo tā neizturēja stabilitātes pārbaudi un bērns var izkrist no krēsla.

Prece neatbilst atbilstošajam Eiropas standartam EN 14988.

Šis dokuments ir sagatavots ar ES finansiālu atbalstu. Par šī dokumenta saturu atbild Patērētāju tiesību aizsardzības centrs un tas nevar tikt uzskatīts par Eiropas Savienības oficiālo viedokli.

KNUPJI

Šim produktam piemīt aizrīšanās risks, jo atdalot knupi no tā pamatnes, tas atdalās, pielietojot spēku, kas mazāks par 50 N.

Aizrīšanās risks, jo:

- Vairogs ir pārāk mazs – tas ietilpst sīko detaļu cilindrā;
- Riņķis atdalās, pielietojot spēku, kas mazāks par 50 N;
- Citas daļas iespējams atdalīt ar spēku, kas mazāks par 90 N.

Prece neatbilst atbilstošajiem Eiropas standartiem.

RATI

Nepietiekami stiprs plastmasa stiprinājums - rokturis var salūzt. Ir saņemti 5 ziņojumi par negadījumiem, kas notikuši šo ratu dēļ.

DROŠĪBAS SĒTAS

Šim produktam piemīt savainojumu iegūšanas risks, jo:

- Eņģe, kas notur sētiņu rāmī var saplīst, atļaujot sētiņai izkrist no tās rāmja.
- Tas var izraisīt apdraudējumu jebkuram, kas iet cauri sētiņai un, ja tā nesalūzt tūlīt, tā var salūzt vēlāk, piemēram, ja bērns to gribētu grūst vai vilkt.
- **Saņemti ziņojumi par 14 negadījumiem.**

Šis dokuments ir sagatavots ar ES finansiālu atbalstu. Par šī dokumenta saturu atbild Patērētāju tiesību aizsardzības centrs un tas nevar tikt uzskatīts par Eiropas Savienības oficiālo viedokli.

BĒRNU APĢĒRBS

Šim produktam piemīt nožņaugšanas risks, jo kakla zonā atrodas aukliņas.

BĒRNU PIDŽAMAS

Šim produktam piemīt nožņaugšanas risks, jo tam ir kapuce ar aukliņām – aukliņas mazu bērnu apģērbos ir aizliegtas.

Prece neatbilst standartam EN 14682

SALIEKAMĀ GULTA

Precei piemīt ievainojumu iegūšanas risks, jo starp plastmasas daļām ir 7 mm plata un 10 mm gara sprauga, kurā bērns var ielikt pirkstus.

BĒRNAS GULTA

Šai precei piemīt nopietns ievainojumu iegūšanas risks, jo:

- Gultas restes var salūzt, tādējādi bērna ķermenis var iesprūst starp restēm;
- Precei nav lietošanas instrukcijas attiecīgās valsts valodā.

Prece neatbilst atbilstošajam Eiropas standartam EN 716.

Šis dokuments ir sagatavots ar ES finansiālu atbalstu. Par šī dokumenta saturu atbild Patērētāju tiesību aizsardzības centrs un tas nevar tikt uzskatīts par Eiropas Savienības oficiālo viedokli.

ĒDIENA IMITĀCIJAS

Šiem plastmasas augļiem un dekoratīvajām svecēm piemīt aizrīšanās izraisīšanas risks, jo, ņemot vērā to izskatu, krāsu un izmēru, tie izskatās pēc ēdiena. Bērni tos var iebāzt mutē un norīt, kas pēcāk var izraisīt asfiksijas risku vai zarnu trakta darbības traucējumus.

Produkts neatbilst **Direktīvas 87/357/EEK** prasībām, kas aizliedz ēdiena imitāciju produktu reklamēšanu, ražošanu un importēšanu.

BĒRNA PRIEKŠAUTIŅŠ

Produktam piemīt ķīmisks risks, jo plastmasa bērna priekšautiņa aizmugurē satur 2.96% etila.

Saskaņā ar **ķīmisko ierobežojumu direktīvu 76/769/EEK** atsevišķu vielu lietošana bērnu aprūpes precēs ir aizliegta.

Šis dokuments ir sagatavots ar ES finansiālu atbalstu. Par šī dokumenta saturu atbild Patērētāju tiesību aizsardzības centrs un tas nevar tikt uzskatīts par Eiropas Savienības oficiālo viedokli.